

Rädda Barnen

Rädda Barnen Uppsala

Vår historia

Innehåll

Rädda Barnen har en lång historia i Sverige	3
Inledning - Rädda barnen i Uppsala 80 år 1943–2023	3
Uppstart av Rädda barnen i Uppsala.....	3
Barnen är vår framtid. Framtiden tillhör barnen	4
HISTORIK av MAJ SÖDERBERG 1943–1993	4
HISTORIK av MARGARETA HÖGLUND 1998 – 2005.....	7
Teman och aktiviteter	9
Insamling av pengar	9
Sammankomster för medlemmar	9
Söderbergafton och Maj Söderbergstipendiet	9
Konstutställning och höstmarknad.....	10
Information och påverkan	10
Politiker- och skolledarkontakter	11
Flykting och invandrarfrågor.....	11
Intern utbildning	12
Samarbete med andra organisationer	12
Läsläsning	12
Övrigt.....	12
HISTORIK 2014 – 2023 av Kristina Axell	13
Flera lokalföreningar blir en	13
Pandemin.....	13
Flyktingar och invandrare	14
Sommarkul.....	16
Tjejforum.....	17
Kontakt med politiker	17
Rädda Barnen i skolan.....	18
Insamling	18
IO-medel.....	18
Medel från Kallenbergsstiftelsen	19
Kontakt med medlemmarna	19
Kontakt med Rädda Barnen.....	19
Kontakt med kommunen.....	20
Kontakt med universitetet och studenter.....	20
Vi firar 80 år i Uppsala.....	21

Rädda Barnen har en lång historia i Sverige

Organisationen bildades i London 1919 för att lindra nöden för barn i Europa efter första världskriget. Redan senare samma år bildades Rädda Barnen Sverige. Vi har besökt Folkrörelsearkivet i Uppsala där vi hittat material ända sen starten i mars 1943, mängder med tidningsurklipp, foton och annat; resultatet finns att läsa här. Inledningen är en sammanfattning av texterna längre ned och är skriven av Karin Hillerdal Hagströmer.

Inledning - Rädda barnen i Uppsala 80 år 1943–2023

”Sällan blåser det milda vindar över Uppsalaslätten i mars och säkert inte den 29 mars krigsvintern 1943, när en handfull personer strävade uppför Slottsbacken för att på inbjudan av landshövdingefru Elisabeth Linnér bilda en Rädda barnen-förening i Uppsala län”. Så börjar Maj Söderberg sin historik av Rädda Barnen i Uppsala, skriven 50 år senare. Maj var under många år aktiv medlem i föreningen, sekreterare och så småningom också ordförande.

Man kom snabbt igång, skickade ut en skrivelse till de politiska kvinnoföreningarna, ideella föreningar såsom Fred och Frihet, Kvinnogillet, Husmodersföreningen och andra samt handels- och hantverksorganisationer för att få stöd och väcka intresse för verksamheten. Bidrag flöt in från olika håll i länet. Den första egna inkomsten, 534 kr, erhöles vid försäljning av ett julkort, skänkt av ”en konstförfaren Uppsaladam”. Man sålde också Rädda Barnens julsigill och Kunganålen, vars behållning gick till svenska barn.

Save the Children bildades den 19 maj 1919 i Albert Hall i London, i tiden efter det första världskriget med dess enorma nöd, särskilt bland barnen ute i Europa. Samma år grundades Rädda Barnen i Sverige. Grundaren av Save the Children, Eglantyne Jebb, kom att ge underlag till en ”Förklaring om barnets rätt” i fem punkter, den som sedan blev ursprunget till ”Konventionen om barnets rättigheter”, antagen av FN:s generalförsamling 1989, ratificerad av Sverige år 1990 och upphöjd till svensk lag år 2010.

Uppstart av Rädda barnen i Uppsala

Uppsalaavdelningen av Rädda Barnen startade med att ansvara för ett antal fadderbarn i Finland och Norge och också svenska barn understöddes. Man fick material från konfektionsindustrier i stan, sydde varma kläder och skänkte pjäxor till barn i norra Finland och Norge. Man anordnade föredrag och soaréer, serveringar, tombolas, bössinsamlingar och auktioner, kända Uppsalakonstnärer skänkte tavlor, som såldes. Successivt utökades fadderverksamheten ned över Europa, man utrustar barnkrubbor och barnhem. Man säljer genom åren julkort som skänks av kända Uppsalakonstnärer, en viktig inkomstkälla.

1962 omorganiserades Rädda Barnen, det bildas Riksförbund, Länsförbund och lokalavdelningar. Länsförbundet informerar om årets kampanj och lokalavdelningarna arbetar med att samla in pengar och skapa opinion för Rädda Barnens arbete och målsättningar. I Uppsala satsar lokalföreningen också på att hjälpa barn i länet med skador på centrala nervsystemet, det skapas en CNS-fond, och i samarbete med Akademiska sjukhuset sker en kartläggning för att finna och hjälpa dessa barn till adekvat vård och träning.

Skänkta bidrag från olika Uppsalaföretag, dörrknackning och bössinsamlingar – inte minst i pauserna vid OD:s årliga Capriceföreställningar – ger pengar till behjärtansvärda mål, både härhemma och ute i världen, som Biafra, Libanon och Polen och till flyktingkampanjer.

Under 1990-talet börjar man alltmer lyfta arbetet att vara en barnrättsorganisation, att informera om barns villkor, skapa opinion kring och aktivt arbeta för barns rättigheter inom och utom Sverige. Övertygelsen är att alla barn har lika värde, barn har särskilda rättigheter, alla människor har ansvar och kommuner har särskilda skyldigheter.

Föreningen anordnade 1999 en utfrågning av politiker för att fånga upp engagemang kring konsekvenser av kommunens nya program i anslutning till Barnkonventionen. Flera politikerdiskussioner där vi ställt frågor och efterlyst konsekvensanalyser har följt genom åren, den senaste i maj i år, där vi funderade över hur barnperspektivet tas tillvara i en växande stad.

Barnen är vår framtid. Framtiden tillhör barnen

Uppsala är en flykting- och invandrartät stad. Rädda Barnen hade tät kontakt med flyktingförläggningen i Gimo, arrangerar föreläsningar och studiecirkel kring flykting- och invandrarproblematik, både på egen hand och i samarbete med andra organisationer såsom Barnombudsmannen, Röda korset, Diakonicentrum, Alsike kloster och Domkyrkoförsamlingen. Skolinformation, läxhjälp och sommarverksamhet för barn i invandrartäta områden arrangeras återkommande liksom verksamhet för tonårsflickor. Från 2014 har verksamheten präglats mycket av flyktingkrisen, särskilt ensamkommande barn. Man söker vänfamiljer till ensamkommande, ordnar nätverk för gode män till ensamkommande och försöker tillsammans med andra föreningar ge de ensamkommande kunskap om det samhälle de nu lever i. Vårvintern 2022 kommer nästa stora flyktingvåg, efter den ryska invasionen av Ukraina, vi ingår i kommunens flyktingnätverk och engagerar volontärer som vill arbeta med de ukrainska barnen.

Idag (2023) har Rädda Barnen i Uppsala län 2900 medlemmar, de flesta 2400 i Uppsala. Vi strävar nu som då, för att Barnkonventionen ska bli verklig för alla barn, att alla barn har samma rättigheter och lika värde. Ingen får diskrimineras, barnets bästa alltid ska komma i första rummet, alla barn har rätt till lek, vila och fritid. Vi har särskilt fokus på barn i

- socioekonomiskt utsatta miljöer
- barn i migration
- barn som lever med hot och våld
- barn i den globala klimatförändringen.

HISTORIK av MAJ SÖDERBERG 1943–1993

Sällan blåser det milda vindar över Uppsalaslätten i mars och säkert inte den 29 mars krigsvintern 1943 när en handfull personer strävade uppför Slottsbacken för att på inbjudan av Elisabeth Linnér bilda en Rädda Barnen förening i Uppsala län. Beslutet togs och föreningen konstituerade sig med Elisabeth Linnér som ordförande och Lisa Redin som sekreterare. Medlemsavgiften fastställdes till två kronor. Man kom snabbt igång och den 5 april har föreningen ett arbetssammanträde. En skrivelse skickas ut till de politiska kvinnoföreningarna, ideella föreningar såsom Fred och Frihet, Kvinnogillet, Husmodersföreningen m fl. samt handels- och hantverksorganisationerna för att få stöd och väcka intresse för verksamheten. Röda Korset kontaktades för att få hjälp med namn till ombud i länet. De första som hörde av sig var Handelsarbetareförbundet, som efterlyste insamlingslistor. Den första inkomsten 534 kr var försäljningen av ett julkort, skänkt av en konstförfaren Uppsaladam. Bidrag inflöt från olika håll i länet – syföreningar, fackföreningsmöten och kyrkokollekter. En flitig givare under de första åren var Pingstkyrkan. För att utöka inkomsterna säljs Rädda Barnens julsigill och kunganålen, vars behållning går till svenska barn.

Föreningen antecknar sig för ett antal fadderbarn i Finland och Norge och till svenska barn går åtskilliga belopp. På den kommunala systugan tillverkas en mängd varma kläder av medlemmar från kvinnoorganisationer. Materialet skänks av de två konfektionsindustrier som fanns här då. Kläderna går till barn i fadderländerna och till barn i Holland. Till barn i norra Finland och Norge köper föreningen pjäxor.

9 mars 1945 talar Elsa Brändström över ämnet "Efter kriget" i en fullsatt universitetsaula och det ger 5110 kr i intäkter. Föreningen ordnar soaréer i universitetets förhall och på slottets borggård och då är Allmänna sången en flitig underhållare. Man har servering och auktion – en gång under mottot "Konst – Kaffe – Korv". Tavlor målade och skänkta av professorerna The Svedberg och Robin Fåhrens går under klubban och 1 kg kaffe betingar ett pris på 100 kr.

Efter krigets slut är det dags att ge sig ut över Nordens gränser på allvar. Fadderverksamheten utökas till Tyskland, Polen, Österrike, Ungern, Holland och Grekland. 1947 har föreningen den första tombolan och man har en diskussion om att få ett eget julkort av en Uppsalakonstnär. 1948 har föreningen 1503 medlemmar och vi årsmötet deltar 46 ombud från länet. Elsa Björkman – Goldschmidt talar då om nöden i Wien och på en direkt fråga om vad som behövs mest just nu svarar hon "pengar till 1000 kg socker". Ett ombud från Tierp stiger resolut fram och ger vad som behövs.

Vid den här tiden kommer en förfrågan från Centralstyrelsen om föreningen kan utrusta en barnkrubba i Normandie och det sker med hjälp av Fred och Frihet. Föreningen samlar också utrustning, kläder och pengar till ett barnhem i Neumünster och till ett i Schiltern nära Wien. Dit går vid flera tillfällen ytterligare förnödenheter, pengar och leksaker.

1950 gör konstnären Jonas Lindkvist ett julkort "Sala källa" vars upplaga på 5300 kort genast blir slutsåld. Det kommer att följas av många – Jonas Lindkvist gör två till, Karin Ax fyra, varav två är utplånade Uppsalavyer, Olof Thunman, Märta Gumaelius, Christian Due och andra. Det sista blir Bror Hjorths "Vörndnad för livet". Försäljningen av julkorten inbringar under åren drygt 100 000 kr.

1950 kommer också den stora utmaningen att uppföra och inreda ett barnhem i Husum i Schleswig, som får namnet Uppsala-Haus. Hemmet ska ta emot 75 barn, staden ställer mark till förfogande och sedan är resten som en saga.

Material och inredning samlas in av Rädda Barnen i Uppsala län och när husen är färdiga för invigning 1952 finns allt på plats, t.o.m. tavlor av tomtebobarnen och uppsalafotografier av Gunnar Sundqvist på väggarna, men det är bekymmer för barnhemsledningen att skaffa pengar till ett lagat mål mat om dagen till barnen.

Figur 1 Barnhemmet i Husum, Schleswig

Här hade Lisa Redin en viktig uppgift. Hon var i tio år föreningens sekreterare och själen i allt vad insamlingar hette. Långt upp i åren följde hon föreningens verksamhet. Från sitt kvarter i läroverkets rektorsgård styrde hon sina många medarbetare med fast hand och husets tillgängliga utrymmen fylldes med gåvor av alla slag. Därifrån packades och sändes matpaket och julklappar till fadderbarn och barnhem och det kom tack till "Gnädige Frau Barnen, Uppsala".

1953 diskuteras bildande av en lokalförening i Enköping som kommer till stånd. Vid årsmötet 1953 konstateras att under de första tio åren har man samlat in 211 300 kr varav 36 000 till svenska barn. En värdering av allt material som samlats in kan inte göras. 1959 erbjuder Promenadorkestern senare

Paradorkestern Rädda Barnen sina tjänster, ett samarbete som varar länge. När 1960-talet kommer är Rädda Barnen långt ute i världen och medverkar i de kampanjer som bestäms av ledningen i Stockholm.

1962 sker en omorganisation och det blir Rädda Barnens riksförbund, länsförbund och lokalföreningar. Lokalföreningens i Uppsala första ordförande blir Gull Theorell. Under en följd av år ligger ordförandeskapet i länsförbundet i landshövdingefruarnas händer. Länsförbundet kallar till årliga informationsmöten om årets kampanj och sedan arbetar lokalföreningarna ganska självständigt med sina uppgifter – samla in pengar och skapa opinion för Rädda Barnens arbete och målsättningar. Först 1966 höjs medlemsavgiften från 2 kr till 3, 5 eller 10 beroende på ålder och familjesammanhang.

1965 gör lokalföreningen en stor satsning, populärt kallad "Flusterdagarna". Målet var att samla in pengar för att hjälpa barn i länet med skador på centrala nervsystemet. Det var många attraktioner under veckan, nämnas kan att affischen var ett konstverk av Bror Hjorth. Nettot blev 60 000 kr. Det skapas en CNS-fond och i samarbete med Akademiska sjukhuset avlönas en läkare och en kurator för att kartlägga länet och få barn med sådana skador till adekvat vård och träning. När arbete är avslutat finns det pengar kvar som blir grundplåt till ett lekotek i Omsorgsstyrelsens regi, och som Rädda Barnen ger ekonomiskt stöd i flera år tills landstinget övertar driften.

1966 äger den stora Alertinsamlingen rum och 220 bössor är så att säga på fötter och samlar in på en enda sen kvällstimme med dörrknackning nära 27 000 kr. 1968 skänker Uppsala Sparbank 20 000 kr. till Biafrainsamlingen och pluggannonserna dyker upp i Uppsala Nya Tidning.

1969 fyller Rädda Barnen i Sverige 50 år och det är en intensivvecka en ovanligt varm september. Under den veckan presenteras de av konstnären Brita Rendahl designade linnetabletterna, som blir föreningens signatur under några år via Rädda Barnen och tidningen Vi. Föreningen har också en omfattande bössinsamling och en stor tombola i Saluhallen.

Under de här åren arrangerar en mångårig styrelsemedlem, Carl Bernhard Lundin, genom sitt företag mannekänguppvisningar som drar fulla hus och i konsthallen visas en del av utställningen "Livets träd", barnteckningar från hela världen och som blir en verklig publiksuccé. Succé blir det också när Uppsalabor får visa "Min bästa tavla" i konstvetenskapliga institutionens förnämliga salar.

Rädda Barnen i Sverige har ett internationellt gott rykte men det har också sångsällskapet OD som varje år, andra advent, arrangerar Caprice och där är lokalföreningen med med våra bössor, som inbringat åtskilliga tiotusentals kronor.

Inne i 70 - talet ger man inga ekonomiska bidrag till enskilda utan föreningen koncentrerar sig på att av så kallade egna medel stödja lekoteken (det finns nu ett också för rörelsehindrade barn), skoldaghemmens och särskoleklassers utflykter och Alnäs fritidsgård, som drivs av KFUK-KFUM där barn och ungdom får vistas med sport och lek under viss ledning. Där har också invandrarbarn fått vara några veckor genom föreningens försorg. Bidragen till denna verksamhet har delvis möjliggjorts av genom gåvor av Barnen Dagsföreningen, som delade ut ränteinkomster varje år. Sedan tillgångarna överförts till kommunen får lokalföreningen motsvarande bidrag via kommunen. Till lekoteken och Alnäs har länsförbundet givit kontanta bidrag.

På 70 - talet förläggs också kulmen av höstkampanjen – höstmässan – till Västmanland – Dalas foajé. Den traditionella tombolan utökas med barntombola och konst- och konsthantverkstombola och en rad lockande försäljningsbord.

Tack vare Uppsalakonstnärernas generositet har föreningen 1990 och 1991 konstatställningar med gott försäljningsresultat.

Lokalföreningen har under åren haft stor glädje av Ärkebiskopsgården. I mer än tjugo år har föreningen under olika värdinnor haft sina årsmöten där, men också roat oss och andra med att

servera kaffe för olika kyrkliga grupper från stiftet som när det begav sig kom för att se den nyrestaureerade domkyrkan och sedan visas runt i det medeltida huset av Birgitta Sundby. Särskilt festligt blev det den gången biskop Tutu gästade huset och framförde en hälsning från Sydafrika.

Många kampanjer från senare år är minnesvärda, "Låt barnen leva" med informationsmöten och bössor på gågatan, kläd- och bössinsamlingar på flera platser i staden, på kvällen Music Hall underhållning med Paradorkestern i aulan. Växelmyntinsamlingen utomhus i ösregn och full storm men 174 kg valutor. Insamlingen av kläder och skor till Libanon och Polen under stor uppslutning från allmänheten.

Många gånger har föreningen samarbetat med Lionsklubbar, SECO, scouter och bilkårister. Slutligen ska nämnas de stora flyktingkampanjerna tillsammans med andra organisationer. De hade sin speciella spänning med massmedias direktbevakning av resultaten.

Ett stipendium inrättades på 80 – talet för invandrarbarn i grundskolan sedan uppsatser "Hur jag ser på Sverige" bedömts av en jury.

1969 vände sig lokalföreningen till Uppsala kommun för att få en "centralt belägen och kostnadsfri lokal", men det blev verklighet först 1990 sedan länsförbundets dåvarande ordförande Stig Sjölin bearbetat myndigheterna för att få en expedition till den organisationssekreterare som tillsattes 1989 och där lokalföreningen också fick utrymme.

1989 blev på flera sätt ett märkesår, länsförbundet ordnade barndagar och i december kunde vi fira FN:s barnkonvention med fackeltåg och högtid i domkyrkan.

Idag (1993) har länsförbundet 13 lokalföreningar representerade i länets alla kommuner och 4392 medlemmar varav 2476 i Uppsala lokalförening.

När denna kortfattade översikt nedtecknas läser jag en artikel som börjar så här: "På en gata i Daruvar möter jag en liten parvel i 10-årsåldern. Han har en liten kroatisk uniformsjacka på sig, på ryggen hänger skolväska och en trämodell av en automatkarbin i naturlig storlek. Längst ut på den svarta pipan har han en gevärsgrenat apterad, exakt kopierad av förlagan. En synnerligen duktig och målmedveten liten pojke i en värld där de vuxna förlorat förståndet."

Figur 2. Från vänster: Gertrud Lindahl, Lisa Redin, Maj Söderberg och Gull Theorell fördjupar sig i föreningens 40 åriga historia 1983

Det var inte den världen grundarna av Rädda Barnen i Uppsaladrömde om den där dagen den 29 mars 1943.

Uppsala i april 1993

Maj Söderberg

HISTORIK av MARGARETA HÖGLUND 1998–2005

Save the Children bildades den 19 maj 1919 i Albert Hall i London. Samma år grundades Rädda Barnen i Sverige. I dokument som skildrar tillblivelsen av Save the Children efter det första världskriget med

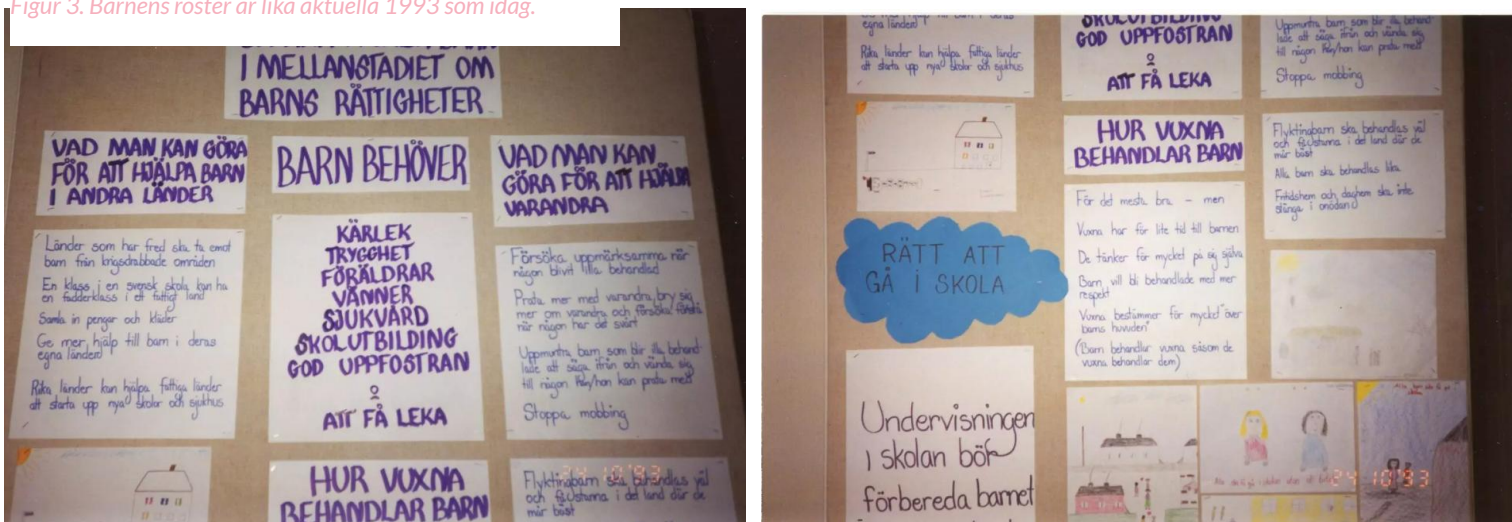

dess enorma nöd särskilt bland barnen ute i Europa, finner man att grundaren Eglantyne Jebb och hennes medsystrar inte begränsade sina insatser till att lindra den omedelbara nöden. De intresserade sig också för barn i andra världsdelar; framför allt slog de ned på barnäktenskap, barnarbete och utbildning. Eglantyne Jebb kom på så sätt att ge underlag till en "Förklaring om barnets rätt" i fem punkter, den som sedan blev ursprunget till "Konventionen om barnets rättigheter" antagen av FN:s generalförsamling 1989 och ratificerad av Sverige år 1990.

Många av Rädda Barnens aktiva medlemmar i Sverige har under åren gjort storartade insatser för att samla in pengar, som i första hand gått via riksförbundet till olika hjälpprojekt och katastrofer ute i världen. Under 90-talet har uppmärksamheten allt mer kommit att riktas mot den andra huvuduppgiften för Rädda Barnen, den att vara en barnrättsorganisation. Detta kommer till tydligt uttryck i Rädda Barnens stadgar 2005, där uppgifterna i de två första punkterna i stadgarna för lokalföreningarna lyder:

- Att informera om barns villkor, skapa opinion kring och aktivt arbeta för barns rättigheter inom och utom Sverige
- Informera om och samla in medel för Rädda Barnens arbete

Figur 3. Barnens röster är lika aktuella 1993 som idag.

Den värdegrund som detta uppdrag bygger på är övertygelsen att alla barn har lika värde, att barn har särskilda rättigheter och att alla människor har ett ansvar, men att stater och kommuner har särskilda skyldigheter.

Hur har då det dubbla uppdraget uppfattats och utförts i Uppsala lokalförening under den period som beskrivs i detta avsnitt? Först ska sägas att omställningen från att i huvudsak samla in pengar i olika former till att bli en barnrättsorganisation som skapar opinion och informerar makthavare och allmänhet, inte alltid har varit helt lätt. Framförallt har åtskilliga äldre medlemmar, som funnit en glädje och ett ansvar i att samla in så mycket pengar som möjligt, visat tveksamhet inför en del nya uppgifter. Kravet att arbete och resurser också ska riktas till barn och ungdomar i vårt eget land har ibland mötts med att behoven och utsattheten är så mycket större ute i världen än här hemma. Kanske har man då bortsett från de stora behov som finns bland gömda och glömda barn, bland barn som kommit ensamma till Sverige och barn i invandrarfamiljer, barn i familjer med alkohol- och drogproblem och barn som utsatts för våld och övergrepp.

Teman och aktiviteter

I stället för att redogöra för vad lokalföreningen arbetat med år för år väljer jag att redovisa några av de teman och aktiviteter som dominerat vår verksamhet.

Insamling av pengar

Rädda Barnens varumärke – det röda barnet – är välkänt. Vi syns ofta på gator och torg med våra bössor. Bössor finns dessutom utsatta på ett stort antal affärer i stan. Vissa insamlingar sker regelbundet tex insamling till Världens Barn och vid barndagen i maj. Vi finns då på strategiska ställen i stan. Det är ingen hemlighet att alla vill stå utanför Luthagens Livs, där givmildheten tycks vara störst. Det mest givande insamlingstillfället är dock OD:s Caprice, där vi sedan många år står med bössor i universitetets förhall under pauserna vid de fem föreställningarna. Eftersom konsertens presentatör i spirituella ordalag brukar uppmana åhörarna att ta fram plånboken innan de går ur blir resultatet oftast mycket gott – i snitt ca 25 000.

Vid flodvågskatastrofen i Sydostasien 2004 var insatserna extraordinära. Många, även icke aktiva räddabarnare, ville hjälpa till. Föreningssparbanken ställde lokaler till förfogande, där vi kunde dela ut och ta emot bössor, räkna pengar etc. Uppsala Magiska Bröder gav två trolleriföreställningar på Katedralskolan för barnfamiljer. Eldslukare uppträdde på stan, teaterföreställningar gavs för förskolebarn. Totalt samlade vi in närmare en kvarts miljon kronor. Kanske Sverigerekord den gången?

Under det följande året kunde vi också genom en styrelsemedlems kontakter bidra med ekonomiska insatser i en skola i Sri Lanka. Vid jordbävningkatastrofen i Pakistan var också givmildheten stor, dock inte på långt när som vid flodvågskatastrofen. Sammanlagt har Uppsala lokalförening under åren 1998 – 2005 samlat in 1 244 460 kr som skickats till Riksförbundet.

Sammankomster för medlemmar

I de tidigare nämnda stadgarna för lokalföreningar står också under §13 Uppgift

- att rekrytera medlemmar och att medlemmarna ska erbjudas ett aktivt och meningsfullt medlemskap

Söderbergafton och Maj Söderbergstipendiet

Föreningen ordnade 1998 en Söderbergafton som födelsedagsgåva till Maj Söderberg. Programmet var avsett att spegla familjen Söderbergs intressen och insatser, väl kända i Uppsala. Eftersom de gåvor som kommit in i anslutning till Karl Söderbergs bortgång, ca 33000 kr, enligt familjens önskan skulle gå till jordbävningsoffren i Mellanamerika (Mitchkastrofen) inbjöds Rädda Barnens där att berätta om katastrofen. Barbro Hagberg – Persson talade om Barns språkutveckling – ett livsvillkor. Maj berättade om sina år med Rädda Barnen. Aftonen avslutades med en gripande föreställning av Gottsunda Teater, under ledning av Finn Poulsen, som framförde "Lorca – tre språk". Tillströmningen till aftonen var stor, mer än 150 personer.

Åldern utgör inte något hinder för Maj att engagera sig i våra aktiviteter. Inför varje höstmarknad stickar hon 30 – 40 par sockor, vantar och mössor, alla med vackra och komplicerade mönster. Tack vare Maj får vi hålla till på Västmanland – Dala nation med vår höstmarknad. Nationen hedrar på det sättet sin hedersledamot.

När Maj Söderberg 2003 fyllde 90 år överräckte vi till henne ett hedersstipendium på 15000 kr, att delas ut under tre på varandra följande år till "person, organisation eller projekt i Uppsala som aktivt arbetar i Rädda Barnens anda eller gjort insatser av betydelse för utsatta barn". De tre som fått ta emot Söderbergstipendiet är Margareta Sandhagen vid Stenhagens Öppna förskola, Bertil

Segerström, medlem som utfört ett mångårigt arbete på fältet också styrelsemedlem i lokalföreningen och Kerstin Sörndal, initiativkraftig, empatisk, ständigt hjälpande hand på Rädda Barnens expedition.

Konstutställning och höstmarknad

Till de traditionella aktiviteterna under hösten har under många år hört konstutställning och höstmarknad. Till konstutställningen inbjöds ett femtiotal Uppsala konstnärer och konsthantverkare att ställa ut sina alster till försäljning. 60% av intäkterna gick tillbaka till konstnären resten till lokalföreningen. Alfvensalen var en vacker och praktisk lokal för utställning och underhållning, ofta med musikslag av barngrupper från olika invandrarföreningar, Med åren tyckte vi dock att arbetet med denna utställning var alltför krävande i förhållande till intäkterna och efter elva år upphörde vi 2003 till mångas sorg med detta evenemang.

Höstmarknaden däremot är en oundgänglig inkomstkälla – gratis lokal på Västmanland – Dala nation, ett stort nätverk bland trogna räddabarnare som med glädje syr, målar, bakar och försäljer. Ett 80-tal företag och privatpersoner ger gåvor – ostar, laxar, skinkor, leksaker, böcker och konstverk – som säljs eller lottas ut av trettiotalet damer och herrar. Orphei Veteraner underhåller. Om det fullt med folk under de timmar försäljningen pågår, så är det ”knökfullt” under veteranernas minikonsert. Höstmarknaden brukar i snitt inbringa 50 000 kr.

Information och påverkan

En vanlig väg att informera och påverka är genom föreläsningar och seminarier. Några exempel:

Under rubriken Är barnarbete skadligt? samlade vi 1998 representanter för bl.a. Hennes & Mauritz, Edberg & Söner, Indiska Magasinet, LO, TCO och Rädda Barnen till en diskussion. Bakgrunden till att vi just då gjorde insatsen var en nyutkommen skrift från Rädda Barnen och UNICEF ”What works for working children?”. Där anser man – tvärt emot den bild som då hävdades (fortfarande hävdas?) av ILO (LO:s internationella samarbetsorgan) att det ibland kan vara bra för barn att arbeta, att det kan bidra till barns utbildning och utveckling. ILO menade att barnarbete under alla förhållanden är skadligt och bör förbjudas.

2001 anordnades i samarbete med andra lokalföreningar en offentlig afton under rubriken Med hatet som drivkraft. En journalist redovisade ett intervjuprojekt ”Smaka känga” och en f.d. nazist berättade om egna upplevelser och om vad som kan leda ungdomar in i våld och rasism/nazism.

Barnen i våra hjärtan var under åren 2002 – 2004 rubriken på ett flertal föreläsningar och diskussioner samt en seminarier, som inleddes av och byggde på en skrift av Sonia Sherefay, mottagare av Nelson Mandela priset 1999 och ledamot i Rädda Barnens riksstyrelse. Underrubrik var Hur kan föräldrar, elever och skola samverka för att barnen skall lyckas med sina studier? Seminarier anordnades i samarbete med Studieförbundet.

Guhn Godani från Rädda Barnens centrum för barn i kris, psykolog och psykoterapeut gav 2004 en kvällsföreläsning Från en psykolog till en pedagog – om traumatiserade barn i undervisningen. Eftersom Guhn Godani just hade kommit hem från arbetet bland Tsunamikatastrofens offer kom föreläsningen mycket att handla om dessa barn.

Vid medlemsmöte 2004 talade Ulf Lundström, under flera år verksam bland invandrare i Gottsundaområdet, om Att se sig själv i andra – integration i vardagslivet.

Droger till döds var under 2004 ämne för ett antal föreläsningar av ett föräldrapar som berättade om sonen Teds liv och död. En gripande och påtaglig berättelse särskilt som Ted växt upp och gått i skola i Uppsala. Den närheten skapade identifikation och inlevelse. En drogfilm ”typ Key West” köptes in i ett

antal exemplar för utlåning till skolor. I samarbete mellan lokalföreningarna anordnades en antidragföreställning med Benny Haag på Reginateatern.

Politiker- och skolledarkontakter

En av Rädda Barnens viktigaste uppgifter är som framgått att informera om barns villkor och att skapa opinion kring och aktivt arbeta för barns rättigheter. En viktig målgrupp är beslutsfattarna i våra kommuner. När Uppsala kommun 1999 antagit ett program i anslutning till barnkonventionen, anordnade föreningen en utfrågning av politiker för att fånga upp engagemang och konsekvenser av beslutet. En kommunenkät år 2001 med uppföljning 2004 om barns villkor i vår kommun riktade sig till de politiska partiernas gruppleddare.

Vi har inför riksdags- och kommunalvalen uppvaktat politikerna, ställt frågor och efterlyst konsekvensanalyser till de politiska besluten. Även om vi inte kan peka på några revolutionerande förändringar tycker vi oss märka att medvetenheten blir allt påtagligare om att Rädda Barnen granskar och följer vad politikerna gör och inte gör för socialt och ekonomiskt utsatta barn och för barn med handikapp, särskilt i de invandrantäta områdena.

Ett långt och tålmodigt arbete krävs av Rädda Barnen med detta påverkansarbete men också kunskaper som inte alltid finns inom en styrelse. För att öka våra egna insikter utnyttjade vi häromåret möjligheterna att genom Volontärbyrån finna en person som gratis gjorde ett förtjänstfullt arbete med att kartlägga Barns och ungdomars situation i de olika områden som hör till lokalföreningens upptagningsområde. Vi tycker att undersökningen gav ett gott bidrag till vår kunskap om behoven i Uppsala.

De fyra lokalföreningarna i Uppsala – Gamla Uppsala, Södra Uppsala, Björklinge-Bälinge och Uppsala har under senare år inlett ett fruktbart samarbete kring kontakterna med politikerna. Helt naturligt blir vår slagkraft större om vi samverkar.

Som ett led i riksförbundets diskrimineringskampanj genomförde vi 2001 en enkät om främlingsfientlighet, rasism och mobbning. Enkäten riktade sig till skolledare och elevråd på samtliga högstadieskolor i vårt område. Vi la ner stort arbete på denna kartläggning, men till vår besvikelse gav den inte mycket besked utöver det vi redan visste. Många i den dåvarande styrelsen var skolfolk och vi tyckte oss nog kunna dra den slutsatsen att – även om man inte förnekade att rasism och mobbning förekom – ”mörkade” många skolledare en del missförhållanden.

Flykting och invandrarfrågor

Uppsala är en flykting- och invandrantät stad. Detta påverkar naturligtvis behov och inriktning för de åtgärder som Rädda Barnen bör och kan medverka med. Våra insatser har främst gällt Stenhagen och då särskilt den öppna förskolan, dit vi också förlade några sammanträden för att på ort och ställe bli informerade av ansvariga för olika verksamheter.

Så länge flyktingar och ensamkommande barn var förlagda till Gimo hade vi en tämligen tät kontakt med förläggningen. Problemen var stora och såväl barn som vuxna tycktes tappa kraft och livsmod. Vi sammanfattade våra erfarenheter i ett upprop till dåvarande migrationsministern och till landstinget och kommunen. Vi påtalade bl.a. de långa handläggningstiderna och bristen på meningsfull sysselsättning som ledde till missmod, apati, psykiska problem t.o.m. suicidförsök bland såväl barn som föräldrar. Svar kom från berörd minister och från landstinget – vänliga ord men till intet förpliktigande. Men vi tror att markeringen var viktig. För att ge de små barn som lämnade Gimo – förläggningen stängdes 2004 – ett positivt och glatt minne från sin Gimotid reste vi en vårdag med en busslast barn till Fjärilsmuseet i Haga; synnerligen uppskattat av barnen och deras ledare.

Flertalet av de föreläsningar som vi arrangerade i början av 2000 – talet var kopplade till invandrarproblematik t.ex. Mikael Kurkalas "Att leva i två kulturer". En studiecirkel för vuxna invandrare om "Barns rätt" anordnades i samarbete med Riksförbundet.

Intern utbildning

Som ett led i den interna utbildningen av styrelsen anordnade vi 2003 en seminariereserie Flykting- och invandrarfrågor. Cirkeln om 18 lektionstimmar innehöll bl.a. information om asylprocessen för ensamkommande barn, aspekter på svensk asylrätt, anpassnings- och identitetsfrågor, kommunens ansvar och modersmålsundervisningen. Kursen avslutades ned en studieresa till Gimo, där vi hade tillfälle att diskutera med personalen på förläggningen. Till slutdiskussionen om vad Rädda Barnen kan göra hade två ensamkommande pojkar från Afghanistan respektive Vitryssland inbjudits. De livsöden som dessa pojkar genom tolk berättade grep oss djupt.

Styrelsens ledamöter har flitigt deltagit i Riksförbundets utbildningar i för Rädda Barnen aktuella frågor.

Samarbete med andra organisationer

År 2000 anordnade föreningen en medlemsafton i samarbete med Brottsofferjouren kring ett då aktuellt ämne "Om det händer dig – inbrott, väskryckning, våldtäkt, misshandel".

Samråd med Barnombudsmannen i Uppsala har skett av och till i gemensamma frågor.

Tillsammans med Röda Korset, Diakonicentrum, Uppsala Dansakademi och Uppsala domkyrkoförsamling firades mångkulturåret 2005 med en dansföreställning kallad "Ljusen i vår värld" i Domkyrkan. Programmet byggde på dikter skrivna av barn från olika delar av världen. Dikterna och danserna uttryckte barns känslor av rädsla, sorg, utanförskap men också glädje, hopp och samhörighet.

Föreningen har undre en rad år medverkat med information vid den internationella dagen på Fyrisskolan och vid andra arrangörers möten för barn och ungdomar. Styrelsemedlemmar har också informerat i olika skolor om Rädda Barnens verksamhet. På Katedralskolan skrev ett år en grupp flickor sitt specialarbete om Rädda Barne ni Uppsala.

Läxläsning

Hjälp med läxläsning är en i många lokalföreningar vanlig stödinsats. Under några år i slutet av 90-talet lyckades vi något krampaktigt hålla igång verksamhet på bl.a. Sverkerskolan men vi måste ge upp. Atingen kom inte läraren eller inte eleven – en inte ovanlig företeelse har vi trösterikt nog hört från andra lokalföreningar.

Övrigt

Föreningens årsmöten har besökts av ett femtiotal medlemmar varje år. Vi har sett att årsmötena är ett utmärkt sätt att hålla samman det nätverk som vi så väl behöver för våra aktiviteter. Social samvaro är tveklöst en grund för engagemang i en folkrörelse.

I anslutning till årsmötena och andra högtidligare tillfällen har förtjänststecken delats ut till förtjänta medlemmar däribland Birgit Bergfors, Hans Erfelt, Margareta Höglund, Gun Larsson, Ann-Kari Littmark, Britten Nisser, Bertil Segerström, Margareta Sund och Margareta Wikström.

Bidrag har varje år lämnats till ett antal sarskolor och skoldaghem i Uppsala. Bidragen som sökes har i de flesta fall gått till skolor som vill anordna någon form av lägerskola. Ursprungligen lämnade Uppsala kommun oss en summa för detta ändamål, men sedan kommunens bidrag upphört har föreningen tillskjutit motsvarande belopp. Ett antal bidrag har därutöver lämnats till olika behov.

Föreningen har under de här redovisade åren haft strax under 2000 medlemmar. Årligen har föreningen skickat ca 155 000 kr insamlade medel till Riksförbundet.

Sedan 2003 har föreningen en hemsida där medlemmarna kan hämta verksamhetsberättelser, information om aktiviteter etc.

Jag har försökt visa hur vi på olika sätt arbetar för utsatta barn med hjälp av bössor och banderoller, med riktad information till politiker, beslutsfattare och allmänhet, med sammankomster med föredrag och social samvaro.

Men än mer än vi förmår kan de utsatta barnen själva berätta om sin utsatthet och om sitt behov av skydd och stöd.

Budskapet från den lilla afrikanska flickan talar sitt eget språk.

*"Ser du den lilla flickan
Lilla lilla flickan
Ryggsäckens fack är öppet
Och det låter när hon går
Ser du den lilla flickan
Hennes hand håller om pappans tumme
Lilla lilla flickan har stora ögon
Ögonen såg den springande kvinnan
Ögonen såg den skrikande kvinnan
Ögonen såg kvinnan nå
återvägsgränden
Ögonen såg skotten avlossas
Lilla lilla flickan såg kvinnan skjutas
Lilla lilla flickan blev stor"*

HISTORIK 2014 – 2023 av Kristina Axell

Flera lokalföreningar blir en

I början av 2000-talet lägger lokalföreningen i Gamla Uppsala ner. Under 2014 kommer förslaget att Södra Uppsala och Uppsala ska gå samman. Efter diskussioner under året och samarbete om aktiviteter fattas beslutet om sammanslagning 2015. Två personer från Södra Uppsalas styrelse är med i den nya föreningens styrelse. Lokalföreningen Uppsala har lagt tyngdpunkten på insamling av pengar och påverkan, Södra Uppsala har tyngdpunkten på direkta insatser och för med sig Sommarkul, sommarverksamhet för barn i Gottsunda, aktiviteter för ensamkommande ungdomar och läxhjälp i Gottsunda till den nya föreningen. 2017 är det dags för sista sammanslagningen när lokalföreningen i Björklinge-Bälinge och Uppsala går ihop och vi har en lokalförening i Uppsala. En medlem i styrelsen i Björklinge-Bälinge går in i den nya föreningsstyrelsen. 2020 lägger lokalföreningen i Enköping ner och medlemmarna förs till Uppsala. Ordföranden där går in i den nya föreningsstyrelsen.

Pandemin

I februari 2020 pausas allt av pandemin. Vi håller trots pandemin liv i föreningen, lär oss att mötas via Teams på våra styrelsemöten, möten i kommunen, med andra organisationer, med Rädda Barnen. Ordförande deltar i det digitala riksmötet.

Vi vill trots pandemin genomföra Sommarkul och tar kontakt med regionens smittskyddsmyndighet, vilket ledde till att regionen ordnade ett möte där föreningar som ville ordna sommaraktiviteter fick mötas och fick goda råd. Vårt Sommarkul ordnades på ett smittsäkert sätt både 2020 och 2021, inga sjukdomsfall inträffade.

Figur 4. Julmarknad 2019

Julmarknaden ställdes in 2020 men inte 2021. Capricen ställdes in både 2020 och 2021, medförde avbräck i vår pengainsamling.

Flyktingar och invandrare

Från 2014 präglas mycket av föreningens arbete av flyktingkrisen. Föreningen arbetar för en human flyktingpolitik med hänsyn till barnkonventionen, uppmärksammar särskilt de ensamkommandes situation. Uppsala har många ensamkommande, placeringar görs här från många kommuner runt om i Sverige. Vi deltar i manifestationer till stöd för flyktingarna. Vi deltar för att hävda barnkonventionen och barnperspektivet, vi medverkar genom att vara där, med banderoller och med tal.

På årsmötet 2014 tar vi upp de ensamkommande och visar filmen Den okända vägen, om flykten till Sverige.

En barn- och ungdomskör för nyanlända bildas 2014, kören övar varje vecka, en konsert ordnas i Linneskolans aula.

Genom föreningsmailen söker vi vänfamiljer till ensamkommande. Uppgiften är att umgås med en ensamkommande, bli vän, bjuda hem, hjälpa till att orientera sig i samhället, men inte myndighetskontakter, asylärenden etc. Sex pojkar på ett HVB hem i Jälla får på det sättet en familjekontakt i Uppsala.

Många hör av sig till Rädda Barnen och vill hjälpa till. Vi inbjuder 2015 till ett infomöte på Clarion Gillet, då vår verksamhetsutvecklare Kerstin ger en bild av flyktingsituationen, vi berättar om våra aktiviteter, många anmäler sig som volontärer.

2016 inbjuder vi åter till infomöte på Clarion Gillet om flyktingsituationen, mötet leds av arbetsgruppen för aktiviteter för ensamkommande, som berättar om sin verksamhet och söker volontärer,

2016 inbjuder vi också till ett medlemsmöte med syster Karin från Alsike kloster, hon berättar om sitt arbete för flyktingar.

Medlemsmöte 2017 har samma tema. EU-parlamentariker Cecilia Wikström talar om "Att vara barn och flykting i Europa.

2017 finner vi situationen för ensamkommande svår. Alla lokalföreningar i länet skriver gemensamt till justitieministern. Lokalföreningarna skriver också till kommunfullmäktiges ledamöter i den egna kommunen och pekar på kommunens ansvar. Vi får få svar.

De många ensamkommande har gode män. Den gruppen finns som en del i den större, traditionella förening som finns för gode män. De hör av sig till lokalföreningen för att diskutera om de hellre hör hemma hos Rädda Barnen. Vi kommer överens om att de ska vara ett nätverk och utgöra en arbetsgrupp i lokalföreningen och deras sammankallande adjungeras till styrelsen. De som förordnas som gode män får från överförmyndaren frågan om de vill vara med i nätverket. Gruppen gode män är först ca 200, växer till 300 och fler. Nätverket bjuder in till träff en gång i månaden för erfarenhetsutbyte, frågor, information. Man har också tillgång till en psykolog för traumabearbetning.

De ensamkommande tas emot av kommunen i CIS (Centrum för Introduktion i Skolan), där de kartläggs, börjar sin svenskundervisning, småningom får skolplacering, har tillgång till personal, datorer, viss fritidsverksamhet. 2015 beslutas att lägga ner CIS och placera barn och ungdomar direkt i skola. Nätverket blir oroat och skriver till utbildningsnämnden och utbildningsdirektören.

Nätverket agerar också och skriver till justitieministern efter avtalet med Afghanistan om mottagande av utvisade. Man litar inte på ett bra mottagande i Kabul. Nätverket har regelbundna möten med överförmyndaren.

2017 ansöker vi tillsammans med SIU (Samarbetsorganisationen för Invandrarföreningar i Uppsala) hos Allmänna Arvsfonden om medel för att treårigt projekt med titeln Sträck ut din hand mot min. Syftet är att aktivera och ge ensamkommande kunskap om det samhälle de nu lever i, hur de ska klara olika situationer som sin ekonomi, matlagning, hur man skriver CV och söker jobb, hur lagar och regler fungerar i Sverige. Också kultur och idrottsaktiviteter ingår. I projektet ges också stöd till dem som ska lämna Sverige. I projektet kommer vi att samarbeta med flera andra organisationer som arbetar för de ensamkommande t ex Tillsammans för Uppsala, Stöttepelaren, föreningen Salsal, Lundellska skolan, IB programmet på Katedralskolan. På våren 2020 avslutas Sträck ut din hand mot min. Föreningen har sedan inga aktiviteter direkt riktade till ensamkommande utan vi ger ekonomisk till Uppsalastödet och Stöttepelaren, två föreningar som hjälper dem som hamnat mellan alla stolar med mat och husrum.

Södra Uppsala lokalförening har sedan flera år aktiviteter för ensamkommande sista söndagen varje månad. Verksamheten fortsätter i den nya föreningen. En grupp volontärer ansvarar för planering och genomförande. 15 – 70 ungdomar brukar delta. När projekt Sträck ut din hand mot min startar, inordnas aktiviteterna i projektet.

Ungefär 2018 förändras situationen. Färre kommer, många finns kvar och behöver stöd. Ungdomarna fyller 18 eller bestäms vara 18 och har inte längre rätt till god man. Många gode män känner fortsatt ansvar för sina ungdomar, men nätverket minskar och aktiviteten avtar. Gymnasielagen kommer. Ensamkommande och deras gode män behöver stöd för att hantera gymnasielagen. Nätverket bjuder in representanter för samtliga politiska partier till samtal och information om gymnasielagen. KD och MP hörsammar och kommer till ett välbesökt möte. Gymnasielagen antas, nätverket engagerar sig i att ge rådgivning till dem som kan söka uppehållstillstånd enligt lagen.

Figur 5. Barns tankar om framtiden

På vårvintern 2022 kommer nästa stora flyktingvåg efter den ryska invasionen av Ukraina. Många söker sig till Uppsala, en del har släktingar och vänner att bo hos, en del inkvarteras i en förläggning i Kronparken. Kommunens krisgrupp där vi ingår aktiveras och ett flyktingnätverk bildas som består av kommunen, länsstyrelsen och de ideella organisationer som arbetar för flyktingarna. Vi deltar i engagemangsmässan för studenter i Blåsenhus och får många volontärer som vill arbeta med aktiviteter för de ukrainska barnen. Ett tiotal volontärer sedan engagerade i aktiviteter i Kronparken två gånger i veckan. Där har IKEA ställt i ordning ett lekrum för de små barnen.

Sommarkul

Sommarkul ordnas i Gottsunda av Södra Uppsala lokalförening sedan början av 1990-talet. Ett dagläger fyra till fem veckor med aktiviteter i vår lokal Pettersson Bergers väg 19 och i området omkring, Gottsundagipen. En representant från styrelsen leder arbete, ett par ledare anställs. Barnen får mellanmål och lägret avslutas med en resa för barn och föräldrar till Furuviik. Lägret finansieras med bidrag från kommunen, Uppsalahem, Gillbergiska stiftelsen, Rotary Linné och Jultomtarna. 2015 deltar 64 inskrivna barn, 2016 70 barn.

2017 arrangeras Sommarkul i större skala. På vårt kontor på Smedsgränd har vår verksamhetsutvecklare Anki och Aktiv Ungdoms verksamhetsutvecklare Lovisa börjat tala med varandra och bestämmer sig för att föreslå ett samarbete mellan organisationerna i Sommarkul. Aktiv Ungdom organiserar olika föreningar som kan leda aktiviteter och göra ett varierat och program. Vi bildar en styrgrupp med båda organisationerna, söker medel från kommunen, diskuterar med kommunen om planerna. Det här året ger staten ett bidrag till sommarverksamhet i kommunerna och vi får medel. 270 barn i åldern 6–12 år deltar i ett dagläger med strukturerat och varierat program och få gratis lunch och mellanmål. Lägret genomförs i Gottsunda men de får också göra utflykter. Avlönade ledare kan anställas. Vi tar också emot ett större antal av kommunens sommarjobbare från årskurs 9 och sprintelever på gymnasiet. Sommarkul har sedan genomförts varje sommar med ca 250 deltagare.

Ledarna av Sommarkul såg att det också behövdes aktiviteter för de äldre. Gsunda sommar arrangerades för tonåringar med deltagande av ca 70 ungdomar. 2018 utökas Sommarkul till två veckor i Sävja.

2019 beslutar vi oss för att formalisera samarbete mellan oss, Aktiv Ungdom och Rädda Barnen i ett treårigt avtal om samarbete.

Tjejforum

Vi har sett att det behövs olika aktiviteter för tonåringarna i Gottsunda. En Lionsklubb, Disa Uppsala, säljer varje år julkort till något lokalt ändamål. 2019 riktades försäljningen till aktiviteter för flickor i Rädda Barnens regi. Vi fick ta emot 40 000 kr från Lions Disa. Vi fick samtidigt ett anonymt bidrag om 25 000. Pengarna satsades på tjejforum, skapande verksamhet för flickor 13 – 18 år två gånger i veckan under två terminer.

Kontakt med politiker

Undersökningen Ung röst genomförs från Rädda Barnen centralt och föreningen tar del av resultatet. Barn önskar bli lyssnade på mer! Ordförandena i de tre lokalföreningarna, Södra Uppsala, Björklinge-Bälinge och Uppsala informerar politiker och skriver 2014 en debattartikel i UNT.

Många nyanlända kommer från länder där barn inte lär sig simma. I Sverige är det nödvändigt med kunskaper i simning för att få ett fullständigt slutbetyg. Vi skriver till barn- och ungdomsnämnden, aktualiserar problemet och önskar åtgärder. Nämnderna svarar vänligt men...

2018 är ett valår. Vi ordnar ett möte med kommunens politiker på Storgatan 11 med temat Vad vill ni göra för barn och ungdom i Uppsala? Alla inbjudna partier deltog.

2022 är det åter valår. Vi ordnar ett möte med samtliga partier på Stadsteatern med temat Barns situation i Uppsala.

Figur 6. Möte med politiker 2022

2023 tycker vi att det är långt till nästa val. Vi bjuder in politiker till ett samtal om barnperspektivet i bostadsplaneringen i Uppsala, mot bakgrund av att vi har engagerat oss i den frågan främst i Bäcklösa. Alla partier deltar.

Figur 7. Politikermöte 2023

Rädda Barnen i skolan

Läxhjälp i "stugan" i Gottsunda och i Domarringen.

På hösten 2019 söker vi kontakt med skolorna i Gränbyområdet och har träffar med rektorer och kuratorer för att diskutera vilken nytta volontärer kan göra i skolan. Vi möts med stort intresse och ordnar två informationsmöten för att söka volontärer. Inför vårterminen 2020 är planerna klara. Då kommer pandemin!

Insamling

Att samla pengar till Rädda Barnens insatser är alltid viktigt. Med tiden när kontanter blivit ovanligare har vi sökt nya lösningar. 2015 ingår vi ett avtal med Loomis om kontanthantering och skaffar swishkonto i föreningens namn.

Vi har bössor på stan, julmarknad och sedan 1971 insamling i pauserna på OD:s Caprice. 2015 tillkommer insamling på Allmänna Sångens julkonsert, sker bara det året. Julmarknaden var i många år i foajén till Västmanland-Dala nation. Lokalen var central och inarbetad, lätt att titta in i när man gick förbi, men lokalen var tungarbetad och inte så tillgänglig för den som behövde hiss. 2016 bestämmer vi oss för att byta lokal till Korskyrkan, bra lättarbetad lokal, bra köksutrustning, lättillgänglig med rullstol och rollator men inte lika central.

2014 bidrar lokalföreningen med 115 000 till Barn på flykt, 2015 317 000 kr till "Barn på flykt", 2016 111 000 till "Barn på flykt", 2017 90 000 till Katastroffonden. 2022 är Capricen tillbaka och givmildheten större än någonsin 115 000 kr i de fem pauserna.

IO-medel

IO-medlen är en donation i ett testamente av Inez Ohlsson från 1978, som kom lokalföreningen till del vid Inez död 1997. Lokalföreningen tog då emot 2 753 000 kr. Pengarna sattes in på ett särskilt bankkonto skilt från lokalföreningens övriga medel, vi kallar dem IO-medlen. I testamentet fanns inga riktlinjer för användningen av pengarna. Föreningen bestämde att avkastningen ska användas för att "finansiera eller bidra till finansiering av lokala projekt eller verksamheter i Rädda Barnens regi eller i samverkan med andra organisationer, vars målsättning överensstämmer med Rädda Barnens."

En IO grupp tillsattes för att ge förslag till användning av avkastningen. Olika verksamheter bjöds in för att söka medel och IO gruppen fattade beslut om fördelning.

En bankgrupp tillsattes för förvaltning av medlen, gruppen satsade på enskilda aktier i samråd med rådgivare på banken.

Bidrag har getts till friplatser i Alnäs sommarverksamhet, några öppna förskolor, skoldaghem, särskoleklasser och Ekumeniska fristadsgruppen som sökt medel för att kunna göra något utöver det vanliga t ex lägerskola och utflykter.

2018 gjorde vi en förändring i placeringen av IO medlen. Medel började flyttas från enskilda aktier till en aktiefond med etisk placeringsinriktning i enlighet med Rädda Barnens riktlinjer.

2018 gjorde vi också en förändring i hur medel skulle fördelas. Vi tog inte längre emot ansökningar utan sökte själva efter mottagare bland organisationer och grupper som vi anser arbetar i Rädda Barnens anda. Vi bjuder in representanter till ett möte och diskuterar vad de vill använda ett bidrag till och sedan fattar IO gruppen beslut. På det sättet har vi fått goda kontakter som vi också kunnat arbeta med i andra sammanhang. Det gäller t ex. hemgården Fyrisgården, FUB:s Tallkrogen, föreningen Bufff, kvinnojourerna i Enköping och Uppsala, Majblommans lägerverksamhet i Enköping, Uppsalastödet och Stöttepelaren Vi brukar fördela 20000 – 30000 per organisation.

Vårt fonderade kapital växer under de goda börsåren och vi vill att pengar ska användas. 2021 skickar vi 800 000 till Katastroffonden.

Medel från Kallenbergsstiftelsen

Föreningen söker varje år medel från Kallenbergsstiftelsen. Medlen används som bidrag till enskilda sjuka barn som har behov av hjälpmedel, behandling etc. som inte tillgodoses av Försäkringskassan eller Regionen. Ansökan görs av kuratorer på sjukhuset inte av enskilda. Beslut om bidrag är delegerat från styrelsen till Kallenberggruppen, som består av representanter för Akademiska och representanter från styrelsen.

Kontakt med medlemmarna

2015 aktiverar vi vår föreningsmail och har målsättning att svara på mail inom 24 timmar. 2016 startar vi en Facebooksida.

Hur ska inbjudan till årsmöte gå ut? Under åren 2015 till 2019 har vi skrivit ett årsbrev om året som gått och lite vad som kommer i framtiden, kopierat och lagt i kuvert en förmiddag när många kunde delta. Det har kommit uppskattning från medlemmar om den kontakten, men det är dyrt när kontakt kan ske gratis med mail. Så till årsmötet 2020 skickar vi mail till dem som lämnat e-postadress och anlitar en SMS-tjänst till dem som har lämnat mobilnummer. Vi når nästan alla. SMS-tjänsten tillåter bara korta meddelanden så vi hänvisar där till hemsidan där all information finns.

Vi hade en hemsida genom Rädda barnen, den lades ner och det har sagts att den ska komma tillbaka. 2020 tröttnar vi på att vänta och IT-kunniga i styrelsen gör en egen hemsida åt oss www.raddabarnen-Uppsala.se. Under 2023 omarbetas hemsidan av ett dataföretag, samma adress men nytt upplägg och ny layout.

Vi vill också träffa medlemmar fysiskt och bjuder in till medlemsmöte, våren 2022 två informationsmöten i samarbete med Teaterbaren på Stadsteatern. Vi presenterar föreningen och våra aktiviteter. Ett tjugotal deltagare.

Kontakt med Rädda Barnen

På årsmötet 2017 talar Rädda Barnens nya ordförande Lise Bergh om RB i framtiden.

Distrikt Uppsala län har under många år delat verksamhetsutvecklare med andra distrikt, för det mesta norra Stockholm, de senaste åren även Gotland. Vi har under flera år påtalat till Rädda barnen

centralt att Uppsala har behov av en verksamhetsutvecklare 100%. Vi har sett att Rädda Barnen har kontor med flera anställda i städer som är ganska mycket mindre än Uppsala. Om anställda finns på plats får lokalföreningen stöd och kan genomföra mer. Fler personer genererar fler goda idéer och centrala projekt inom Rädda Barnen kan introduceras till nytta för barn och ungdomar i Uppsala län. Vi tog upp frågan med olika chefer för region Öst och med Sverigechefen utan resultat. Men i januari 2023 hade vi åter inbjudit chefen för region Öst till möte och beväpnat oss med alla våra argument, när hon genast sa att man gör en viss omorganisering och en verksamhetsutvecklare ska tillsättas på 100% tjänst stationerad i Uppsala. Alla lokalföreningarna i distriktet är mycket nöjda och har ett mycket bra samarbete med vår verksamhetsutvecklare. Föreningen är alltid representerad på riksmöten och verksamhetskonferenser.

Kontakt med kommunen

Vi deltar i LÖK (Lokal Överenskommelse Kommunen -föreningslivet). Vi skickar representanter till de möten LÖK ordnar.

I början av flyktingkrisen saknas mycket i kommunens planering. Vi är otåliga och söker ansvariga för att diskutera och komma med förslag och deltar i de möten som kommunen ordnar.

När pandemin kommer är kommunen bättre förberedd. Centralt görs en överenskommelse mellan SKR och några av civilsamhällets stora organisationer, varav Rädda Barnen är en, om att samordna och samarbeta med hjälp till riskgrupper under pandemin. Vi deltar i den lokala Covid gruppen. Gruppen omvandlas sedan till en kommunal krisgrupp. Vi deltar också 2020 i en grupp som ska motverka social oro under sommaren.

På hösten 2020 bjuder kommunen och Uppsalahem in till Bäcklösadagen. Vi har önskat möjlighet att ordna verksamhet där och deltagit i viss planering. Vi visar att vi finns, delar ut info om Rädda Barnen och insamlade mjuka djur till barnen.

Kommunen ordnar temadagar i Gottsunda. Hösten 2022 inbjöds vi att delta i planeringen av Barn och unga i Gottsunda. Vår verksamhetsutvecklare Erik presenterade Ung röst, vi följde upp föreläsningen med en workshop med samma ämne, vi presenterade projektet Starka mammor, trygga barn.

Kontakt med universitetet och studenter

Vi deltar i studentmässor när det är möjligt, 2016 två gånger, en gång för ekonomistudenter och vid höstterminens början i universitetets regi på UKK. Under och efter pandemin har universitetet inte ordnat sådana tillfällen.

Under 2020 tar vi kontakt med socionomutbildningen vid universitetet och efter en del diskussion bjuds vi för att ge förslag till ämnen i studenterna avslutande uppsats.

Samarbetet resulterar i uppsatser. Uppsatserna finns under fliken Samarbete med Uppsala Universitet på vår hemsida och kan laddas ner fritt.

- I tidens väntrum -. nyanlända barnfamiljer 2021,
- Jag tänker att barnen väldigt tidigt lär sig att kvinnan är det svaga könet och Samhällets ansvar för barnfamiljer i otrygga boendesituationer 2022
- Liter mer sommarlov helt enkelt 2023

Studenterna kommer om möjligt till ett styrelsemöte för att presentera och diskutera sina uppsatser. Vår verksamhetsutvecklare Erik har också föreläst om civilsamhällets roll.

Vi firar 80 år i Uppsala

Figur 8. Vi syns i S:t Persgallerian